

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL SURVEILLANCE REPORT

-สรุปข้อเสนอแนะในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	193
โรคพิษสุนัขบ้าของประเทศ	
สหรัฐอเมริกา - พ.ศ. 2530	
-สถานการณ์โรค	196
-รายงานการค้นหายู๋วยมาลาเรีย-	201
มกราคม 2530	

สรุปข้อเสนอแนะในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ของประเทศสหรัฐอเมริกาประจำปี พ.ศ. 2530

ข้อเสนอแนะในการให้ภูมิคุ้มกันโรค

1. การให้วัคซีนในสัตว์จะต้องกระทำโดยสัตวแพทย์หรือภายใต้การควบคุมของสัตวแพทย์เท่านั้น
2. ควรใช้วัคซีนที่ฉีดไปแล้วครั้งหนึ่งให้ผลคุ้มกันโรคอยู่ได้นาน 3 ปี
3. การฉีดวัคซีนให้ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ เนื้อขาหลัง เท่านั้น ยกเว้นคำแนะนำในฉลากเป็นอย่างอื่น
4. ไม่ควรฉีดวัคซีนให้สัตว์ป่า หากในฉลากไม่ระบุไว้ว่าใช้ได้
5. อุบัติเหตุจากการได้รับวัคซีนเข้าร่างกายชนิดเชื้อตายไม่ทำให้เกิดโรคในคน และชนิดเชื้อเป็นก็ไม่เคยมีรายงานการเกิดโรคในคน
6. สุนัขที่ได้รับการฉีดวัคซีนแล้ว จะต้องมีการหมายรับรองคือในปี พ.ศ. 2530 เป็นเหรียญรูประฆังสี่เหลี่ยม มีถักไปกำหนดให้เป็น เหรียญรูปหัวใจสีแดง และให้ออกใบรับรองการฉีดวัคซีนแต่ละตัวต่างหากอีกด้วย

วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบันมีวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศสหรัฐอเมริกา รวม

3 ชนิด คือ

1. วัคซีนชนิดเชื้อเป็น	มีขาย	2	ชื่อการค้า
2. วัคซีนชนิดเชื้อตาย	มีขาย	15	ชื่อการค้า
3. วัคซีนชนิดผสม (เชื้อเป็น + เชื้อตาย)	มีขาย	5	ชื่อการค้า

หลักการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

1. การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในคน เน้นด้านการสุศึกษาไม่ให้คนไปสัมผัสกับสัตว์ที่สามารถนำโรคได้ หากรับเชื้อแล้วก็เน้นที่การปฏิบัติต่อยาแผล การให้ซีรัมและวัคซีนก็พิจารณาเป็นราย ๆ ไป ส่วนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคล่วงหน้าก็แล้วแต่ความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละรัฐ

2. การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์เลี้ยง จะต้องดำเนินการกำจัดสุนัขเถื่อนอย่างสม่ำเสมอ สุนัขเลี้ยงทุกตัวก็ต้องได้รับการฉีดวัคซีนอย่างต่อเนื่อง สำหรับแมวก็เช่นกันแต่ก็ไม่เข้มงวดนัก

3. การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ป่า การควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ป่าเป็นเรื่องยากแต่ก็ได้พยายามลดจำนวนสัตว์ป่าบางพวก เช่น สุนัขจิ้งจอก สกั้ง แรคคูน ตามความเหมาะสม

การควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์เลี้ยงและการกักกัน

1. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคล่วงหน้า

สุนัขและแมว ควรจะเริ่มฉีดเมื่อสัตว์อายุตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป แล้วฉีดซ้ำทุก ๆ 3 ปี

สัตว์เศรษฐกิจ ไม่บังคับ แล้วแต่ความจำเป็นและความเหมาะสมขึ้นกับความเห็นของสัตวแพทยสาธารณสุขของแต่ละรัฐ

สัตว์เลี้ยงชนิดอื่น เช่น พวกที่ใช้แสดงละครสัตว์ พวกเลี้ยงไว้โชว์ หรือสัตว์ที่เลี้ยงในสวนสัตว์ ต้องแยกเลี้ยงเสียก่อนอย่างน้อย 180 วัน เพื่อสังเกตอาการ และจะฉีดวัคซีนให้ก่อนอนุญาตนำออกแสดงอีก 30 วัน

สัตว์ป่า ห้ามนำเข้าซื้อขาย หรือแจกจ่ายหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ป่า รวมทั้งลูกผสมในประเทศสหรัฐอเมริกา

2. การควบคุมจำนวนสัตว์ที่ปราศจากเจ้าของ

สุนัขและแมวที่ปราศจากเจ้าของในท้องที่ซึ่งยังมีโรคพิษสุนัขบ้าระบาดอยู่ จะต้องกำจัดให้หมดไป ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี

3. การกักกัน

3.1 การนำเข้าสุนัขหรือแมวจากประเทศอื่นเข้าในสหรัฐอเมริกา จะต้องได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าล่วงหน้าก่อน 30 วัน และอาจจะต้องถูกกักที่ปลายทางแล้วแต่ข้อกำหนดของแต่ละรัฐ

3.1 การนำเข้าสุนัขและแมวระหว่างรัฐ ก็มีข้อกำหนดให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าล่วงหน้าก่อน 30 วัน เช่นเดียวกัน

ในระหว่างการเคลื่อนย้ายสัตว์ บางรัฐอาจจะต้องการใบรับรองสุขภาพสัตว์
อีกต่างหากจากใบรับรองการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าก็ได้

4. มาตรการประกอบอย่างอื่น

4.1 การจดทะเบียนสุนัขและแมว เป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่จะสนับสนุน
งานควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าได้โดยเฉพาะในด้านการทำลายสุนัขและแมวเถื่อน

4.2 การโฆษณาประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบจะช่วยส่งเสริมการควบคุม
โรคนี้ด้วย

4.3 การทำหนังสือถึงเจ้าของสัตว์เป็นราย ๆ เพื่อให้นำสัตว์มารับ
การฉีดวัคซีนก็เป็นการช่วยในด้านการจดทะเบียนสัตว์ได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น

4.4 การออกกฎหมายบังคับให้มีการล่ามจูงขณะนำสัตว์ไปตามที่
สาธารณะ เป็นเรื่องที่จะต้องกระทำ

การปฏิบัติเมื่อสัตว์ได้รับ เชื้อโรคพิษสุนัขบ้า

1. สัตว์เลี้ยงตัวใดที่ถูกสัตว์ป่า หรือค้างคาวกัดหรือข่วน แล้วไม่สามารถ
นำสัตว์นั้นไปตรวจได้ให้สันนิษฐานว่าสัตว์เลี้ยงตัวนั้นได้รับ เชื้อโรคพิษสุนัขบ้าแล้ว

2. สุนัขและแมวถ้าไม่เคยได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคนี้มาก่อน หาก
ถูกสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ากัดให้ทำลายทิ้งทันที หากเจ้าของไม่ประสงค์ให้ทำลายจะต้อง
กักขังไว้ดูอาการ 6 เดือน และฉีดวัคซีนให้ 1 เข็ม แล้วให้เจ้าของไปกักขังดูอาการ
ต่ออีก 1 เดือน

3. สัตว์เศรษฐกิจ

ก. ถ้าส่งโรงฆ่าสัตว์ได้ภายใน 7 วัน ให้ตัดเนื้อบริเวณที่ถูกกัดทิ้งไป
ส่วนเนื้อที่เหลืออนุญาตให้นำไปบริโภคได้ แต่ถ้าได้รับเชื่อนานเกินกว่านี้จนถึง 8 เดือน
กฎหมายตรวจเนื้อของทุกรัฐ ไม่อนุญาตให้ฆ่าสัตว์เหล่านั้น เพื่อนำเนื้อไปบริโภค

ห้ามนำเนื้อหรือน้ำนมสัตว์ป่วยด้วยโรคพิษสุนัขบ้าไปใช้เป็นอาหารของ
คนหรือสัตว์

การปฏิบัติกับสัตว์เมื่อกัดคนแล้ว

สุนัขหรือแมวที่กัดคนแล้วยังมีลักษณะท่าทางปกติ ให้กักขังไว้ดูอาการ 10 วัน
การตัดสินใจว่าสัตว์แสดงอาการหรือไม่ควรจะอยู่ภายใต้คำแนะนำของสัตวแพทย์ ถ้าสัตว์
แสดงอาการเมื่อใดควรฆ่า (ด้วยวิธีที่ไม่ทรมาน) แล้วตัดหัวส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการโดยด่วน
สำหรับสุนัขที่ไม่มีเจ้าของให้ฆ่าทันทีแล้วตัดหัวส่งตรวจ เช่นเดียวกัน

การควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ป่า

สัตว์ป่าที่อยู่บนดิน ในอเมริกายังสนับสนุนให้มีการดัก หรือวางยาเบื่อ
สัตว์ป่า ซึ่งอาจเป็นพาหะของโรคนี้ได้โดยเฉพาะตามสถานที่ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมไปพักผ่อนกัน

2. ค้างคาว (Vampire bat) ก็มีการควบคุมจำนวนกันเหมือนกัน แต่ก็เป็นเรื่องยาก การปิดประตูหน้าต่างอาคารบ้านเรือนอาจจะช่วยลดการสัมผัสได้บ้าง

ถอดความจาก MMWR Jan, 9, 1987/ Vol. 35 / No. 53
p. 807 - 810, 815 - 818

สถานการณ์โรค

โรคติดต่ออันตราย

อหิวาตกโรค

<u>เอเชีย</u>	ป่วย	ตาย	<u>ยุโรป</u>	ป่วย	ตาย
สิงคโปร์ 10 เม.ย.	1i	0	สหราชอาณาจักร 22-28 มีค.	1i	0

i = Imported cases

WHO: Weekly Epidemiological Record: 1987, 62, 124